

УДК 811'276(4-6ЄЄ)

Онуфрієнко Г. С.¹, Коваленко Є. В.²

¹ д-р філос. у філол. науках, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. ГФ-217 НУ «Запорізька політехніка»

ПРОВІДНІ ЛОКАЦІЇ МОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В КОМПАРАТИВНОМУ АСПЕКТІ

Сучасний комунікаційний простір, під яким у контексті провідної наукової парадигми розуміємо сукупність зв'язків між окремими індивідами, соціумами, країнами, континентами, означений активними процесами глобалізації. Мережа інтернет дозволяє інтенсивніше й оперативніше здійснювати обмін інформацією, тобто знаннями, новими поняттями, результатами, фактичними і статистичними даними тощо в різних галузях, сферах і дискурсах, не лише державним, політичним, науковим, освітнім, торговельним установам, але й на рівні особистісного спілкування та вдосконалювати процеси інтерактивної освіти, у яких індивід є безпосереднім учасником прямої, у тому числі у форматі онлайн, мовної комунікації (МК). Новітні технології, сміливо руйнуючи існуючі традиційні комунікаційні кордони, перетворюють нині доволі хитке та дифузне поняття національного інформаційного простору на певну часову умовність. Продуктивно вивчаються ці проблеми й університетською наукою (праці таких лінгвістів, як Ірещук В. В., Ільченко О. М., Космеда Т. А., Онуфрієнко Г. С., Почепцов Г. Г., Селіванова О. О., Сербенська О. А., Яхонтова Т. В., Яшенкова О. В. та інші). Серед зарубіжних авторів книжкових видань із цієї проблематики – Вежбицька А., Грайс Х., Грушевицька Т. Г., Гудков Д. Б., Зарецька О. М., Дейк Т. ван, Карасик В. І., Ключев Є. В., Макаров М. Л., Ушакова Т. М., Фрумкіна Р. М. та інші.

Здатність мови як природної знакової системи передавати інформацію впливає з її найважливіших функцій: когнітивної та комунікативної, завдяки яким відбувається пришвидшений обмін новими знаннями, що результує в процеси еволюції людства. Втім мова передає не знання, а саме інформацію, і від кожного індивіда залежить, чи зможе він переробити цю інформацію у знання [1]. Уміння фахово комунікувати є винятково важливою компетентністю професіонала, однією з передумов досягнення успіху в будь-якій справі, сфері, галузі, у тому числі в публічному форматі та на міжнаціональному рівні. Ось чому в період пріоритету тенденцій до інформатизації соціуму та стрімкого розвитку комунікаційних потреб і в професійному, і в конкретному національному, і в європейському та світовому просторі обов'язково постає потреба в значній інтенсифікації досліджень саме чинників продуктивної мовнокомунікативної діяльності індивіда в зазначених площинах, що і визначає актуальність цього дослідження в рамках виконуваної НДР 08518 «Мовна комунікація у

часопросторі і професійному дискурсі» (2018-2021 рр.) на кафедрі українознавства та ЗМП. Мета нашого дослідження – виявити специфіку комунікаційного простору на двох його локаціях: у професійному національному науковому дискурсі (на прикладі продуктивного термінотворення в медичних галузях, які нині в умовах пандемії набули нових імпульсів своєї актуальності, зокрема, мікробіології, теорії імунітету та ортобіотики) і в сучасному європейському вимірі (на прикладі ЄС).

МК демонструє та увиразнює свій особливий на національному ґрунті колорит саме в кожній професійній сфері. Першим, хто прославив Україну, отримавши 1908 року Нобелівську премію за дослідження в галузі імунології, був Ілля Мечников. На основі його наукових відкриттів з'явилися і нові медичні терміни, які, позначаючи й пояснюючи ті чи інші явища, давали поштовх до нових наукових результатів. Найвідоміші і нині загальноприйняті терміни, запроваджені в науковий обіг І. Мечниковим, – *геронтологія* та *ортобіотика* (назви медичних наук), *фагоцитоз*, *фагоцити*, *фагоцитарна теорія імунітету* (терміни, що пояснюють захисну функцію імунітету). Саме терміни у фаховій комунікації набувають функції універсального інструменту формування і трансляції поняттєвості – головної сутнісної ознаки спеціального тексту в обох формах його існування. Терміни як номени понять – визначальна лексика галузевої комунікації, без правильного розуміння якої аж ніяк неможливо адекватно зрозуміти сутність наукових тверджень і логічних висновків, експериментів і гіпотез, парадигм і теорій. До того ж терміни з інтернаціональними, зокрема греко-латинськими, коренями, які активно продукував учений на позначення нових понять у галузях медицини, є універсальною моделлю термінологічного знака в усіх мовах, а тому і легко зрозумілими для колег у професійних колах різних країн.

Створенню нових форм міжкультурної комунікації сприяє здійснювана ЄС політика з вивчення міжнародних мов і міжнародної термінології: у сучасних умовах це позитивно відображається на міждержавних відносинах, міжнародному бізнесі, соціальних групах й індивідах різних країн та культур, запозиченні культурних цінностей та зміні культурного середовища внаслідок міграцій. Міжкультурна комунікація як індикатор розвитку культури розкриває її здатність до сприйняття культурних елементів інших народів на основі нових для певного соціокультурного організму форм; демонструє здатність транслювати свої цінності в інші культури та в такий спосіб у гармонії з іншими культурами еволюціонувати, прогресувати.

Таким чином, компаративне дослідження особливостей МК на двох провідних її локаціях дозволяє зробити висновок, що, віддзеркалюючи різноманітність (національний, європейський рівні), різномасштабність

мовної комунікації, вони сукупно підтверджують спільну, потужну, скеровану на перспективу тенденцію у сучасному світі – до його глобалізації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Онуфрієнко Г. С. Термінологіка інтегративних наук (на прикладі теорії мовної комунікації). *Українська термінологія і сучасність*: зб. наук. праць. Київ: КНЕУ, ІУМ НАН України, 2009. Випуск VIII. С. 304-307.